

HelseArbeid Møre og Romsdal

Overordnet status nasjonalt og i vårt fylke inkl. NAV-veileder og Bedriftstiltaket Ellen Anita Trovaag Sak 2/21

Prosjektleder (NAV) pilot 010920-010921

Arbeid

Helse

Bedre tilbud

Helsedirektoratet

Formål

HelseArbeid møter morgendagens behov for nye helsetjenester og er en hensiktsmessig måte å jobbe på

Bedre mer helhetlige tjenester til pasienten og færre henvisninger mellom fastlege og ulike klinikker

Arbeid som en del av behandlingen og tidlig bistand fra NAV kan redusere frafall fra arbeidslivet

Det er et mål at det forebyggende bedriftstiltaket stopper noe av pasientstrømmen inn til spesialisthelsetjenesten og kan redusere sykefravær

Samhandling mellom to etater bidrar til ny kunnskap hos aktørene og nye helsetjeneste-tilbud

HELSEIARBEID

ET SAMARBEID MELLOM NAV MØRE OG ROMSDAL OG HELSE MØRE OG ROMSDAL

Prosjektnummer:	Saksnummer:	
Behandlet dato: 6/12-2019	Behandlet av / Prosjekteier: Styringsgruppen for HelseArbeid Helse Møre og Romsdal NAV Møre og Romsdal	Utarbeidet av: Ellen Anita Trovaag
Beslutning: Starte Hovedprosjekt (planlegge etablering av HelseArbeid)		
Bemanning av neste fase Beskrives på s. 29 i prosjektforslaget under organisering.		Neste fase ferdig: 01.05.2020
<p>Signatur ved godkjenning (prosjekteier)</p> <p><i>Øyvind Bakke</i> Øyvind Bakke Administrerende direktør Helse Møre og Romsdal</p> <p><i>Sten Veland</i> Sten Veland Fylkesdirektør NAV Møre og Romsdal</p>		

HelseArbeid er tilgjengelig i fylket

Bedriftstiltaket

- 4 bedrifter (= det fylket som har levert til flest bedrifter etter Troms/Finmark/Nordland). På slutten av leveransen i alle 4 bedriftene.
- Har levert med fysisk oppmøte og digitalt, erfart at innholdet er viktigere enn form .
- Evaluerings fase nå med HMS-gruppe i bedriften og med «Forms» til deltakerne.
- Behandler som formidler og helseinformasjon sammen med arbeidsmiljøprosess har stor betydning og får svært gode tilbakemeldinger
- Økt forståelse (noen tilbakemeldinger fra deltakere, ledere og tillitsvalgte):
 - *normalt å ha noe plager*
 - *positiv innvirkning på arbeidsmiljøet*
 - *bedre forståelse av sammenhengen mellom fysisk og psykisk helse*
 - *bevisstgjort på egen arbeidsplass og verdien av å være i arbeid*
- Evaluering av piloten fortløpende og i evalueringsmøte samt til alle deltakerne med spørreskjema ferdig til 1. okt. 2021.

NAV-veileder i HIA-klinikken

- 40% stilling på Sunnmøre og 20% Nordmøre og Romsdal.
- Nasjonalt er det nå 34 i denne rollen, «våre» har god erfaring og har kommet godt i gang.
- Eget nettverk Helse- Midt og nasjonalt. Nyttig.
- Har lært mye som er tatt med inn i NAV-kontoret.
- Har bidratt inn i mange enkeltsaker og koordinert med resten av NAV.
- Blitt tatt godt i mot og trives i jobben.

• Har stor tro på «Helse i arbeid» for personer og virksomheter:

Sjukmeldte kan få raskere spesialisthjelp

GRATULERTE: - Det betyr utrolig mye for den enkelte og samfunnet om vi lykkes med hjelpe flere raskt tilbake i jobb, sa Stein Veland, fylkesdirektør i Nav. Han gratulerte med Helse i arbeid-start i Molde. Marianne Sletnes er klar til å møte brukere i Helse i arbeid.

Sjukmeldt – eller snart sjukmeldt – med psykiske vansker eller rygg-nakke-problem? Eller bedrift med høgt sjukefravær? Ny ordning gir rask spesialisthjelp med mål om rask retur til jobben.

MOLDE: Gjennom åra har det vært ulike nasjonale ordninger i helsevesen og arbeidsliv med mål om å hjelpe sjukmeldte raskt tilbake i jobb. 1. september startet en ny nasjonal satsing med samme mål, «Helse i arbeid». Fredag markerte Nav og helseforetaket nysatsingen i Molde, der man nå er godt forberedt til å ta imot deltakere.

Nytt i ordningen er at de henvisne verken må være utredet hos fastlegen eller ha prøvd ut kommunens egne tiltak før fastlege henviser til Helse i arbeid med spesialistbehandling. Målgruppa er sjukmeldte, eller folk i fare for å bli det, grunnet psykiske vansker eller muskel- og skjelettplager. Disse gruppene utgjør det store flertallet av sjukmeldte i Norge. Også virksomheter kan delta.

Møter de sjukmeldte
De er entusiastiske, de tre som fortalte om nysatsingen, og sjøl skal samarbeide med dem som

kommer inn i ordningen: Marit Håkonsen, vegleder i NAV; Reidun Høydal, psykologspesialist; og Marianne Sletnes, spesialfysioterapeut ved Tverrfaglig ryggpoliklinikk, de to sistnevnte i Helse Møre og Romsdal.

- Det mest ulike er at vi tre møtes en gang i uka for å drøfte hvilket tilbud den enkelte pasient skal få, sier Høydal. Og: - Via Helse i arbeid kan i eks angstpasienter også få tilbud om fysiske treningsgrupper, mens noen med muskel- og skjelettplager kan ha nytte av tilbud knyttet til psykisk helse.

De planlegger blant annet å starte psykoedukative grupper på tvers av pasientgruppene.

Virksomheter kan delta
Marianne Sletnes, spesialfysioterapeut, sier rask behandling er en nøkkel. Folk blir ofte verre når de må vente i kø. Hun sier Helse i arbeid er et tilbud både til personer og virksomheter. Offentlige eller private virksomheter kan delta ut fra visse kriterier, blant annet høgt sjukefravær: - Vi starter en pilot med en bedrift i Romsdal og en på Nordmøre. På Sunnmøre er det også avtale med to bedrifter, sier Sletnes.

Klinikkjef psykisk helse og rus, Ståle Hoff, spurte om arbeidsplassens rolle:

TILBUD PÅ TVERS: - Vi tre skal møtes en gang i uka og drøfte hva brukerne trenger: kun tilbud for rygg-nakke, kun psykisk helse, eller begge deler, sier Reidun Høydal, psykologspesialist i HMR. F.v.: Marit Håkonsen, vegleder i NAV; Høydal; og Marianne Sletnes, spesialfysioterapeut HMR på Tverrfaglig ryggpoliklinikk.

- Hvis det kommer en pasient som får et tverrfaglig tilbud både ved ryggpoliklinikken og psykisk helse, kan da Nav snakke med arbeidsgiver om å legge til rette for tilbakekomst? Det bekreftet Håkonsen, vegleder i Nav: - Vi går da til det lokale Nav-kontoret som skal følge opp saken. Min oppgave blir å gi råd om mulige løsninger.

Helse i arbeid er godt i gang i Nord-Norge, der erfaringene viser at lokale Nav-kontor er gode til å følge opp.

Fleire hundre i året
Stein Veland, fylkesdirektør i Nav Møre og Romsdal, ga de involverte en stor blomst. - Gratulerer med dagen, folkens! Dette er en bra dag! Jeg tror dette er framtida, at forent krefter og ressurser, mennesker og kompetanse, vil hjelpe veldig mange brukere tilbake i arbeid. Brukerne må gjøre jobben sjøl, men lykkes vi med god oppfølging, tror jeg dette blir utrolig bra.

Molde og Ålesund er først i gang i fylket, men Veland håper på en utvidelse. Han forventer

at flere hundre kan få hjelp via Helse i arbeid det første året.

Team gir best resultat
Georg Johnsen, klinikkjef Molde sjukehus, har også stor tro på Helse i arbeid: - Det er ingen tvil om at tverrfaglig arbeid er bedre for pasientene, sa han.

- Jeg har bred erfaring med team fra andre deler av helsevesenet, og det er ingen tvil om at samarbeid bedrer kvaliteten. Dette har jeg tro på.

FÅR BINDELEDDET: - Fra før har vi Tverrfaglig ryggpoliklinikk og et psykisk helse tilbud, men vi har manglet det tverrfaglige bindeleddet. Det får vi med Helse i arbeid, sier Hanne Nedberg, seksjonsleder poliklinikk psykisk helse. F.v. Klinikkjef Molde sjukehus, Georg Johnsen, Nedberg; Stein Veland, fylkesdirektør i Nav Møre og Romsdal, og Ståle Hoff, Klinikkjef psykisk helse og rus.

ALLE FOTO: MARIT HEIENE

Nytt tilbud: Slik kan mange komme raskere tilbake i jobb

Nå er det kortere veg til ekspertene på muskelplager.

Mye legemiddelt sjukefravær skyldes plager i muskler og skjelett. Hitil har vegen ofte vært lang til utredning hos spesialist.

Kanskje blir pasienten sendt fra behandler til behandler eller blir stående på ei venteliste. Ofte går det ukar og måneder før situasjonen er avklart.

Dette ønsker både Helse Møre og Romsdal (HMR) og NAV å endre på. Nå har de starta et nært samarbeid. Fredag feira de med kake i lokalene til Poliklinikk for fysisk medisin og nevropsykiologi ved Ålesund sjukehus.

Her har de lagt til rette for rask utredning og avklaring for dem med plager i muskler og skjelett.

Et team av spesialister står klart: Flere legespesialister i fysisk medisin og rehabilitering, spesialfysioterapeuter, en manuellterapeut, en arbeidsrådgiver, en psykolog og en Nav-veileder.

40 prosent av legemiddelt sjukefravær
Helo 40 prosent av legemiddelt sjukefravær skyldes muskel-skjelett-plager, oppgjør NAV og HMR.

Og det kan være mange årsaker til at folk trenger hjelp. - Noen trenger bare å høre at disse plagene ikke er farlige, så er de tilbake i arbeid med en gang, sier Liv Ingebjørg Schröder i Helse Møre og Romsdal til Sunnmøreposten.

- Andre trenger å få høre fra arbeidsplassen at det er ok å gå på jobb selv om en ikke er 100 prosent, sier prosjektleder Ellen Anita Trowaag i Nav. - Smerte påvirkes av flere faktorer, alt fra stress på arbeidsplassen, bekymring rundt økonomi og det å miste tilhørighet, sier Schröder.

BEINT FRAM: Ved Ålesund sjukehus er det nå kort veg til spesialistene på muskelplager. Rask utredning og avklaring skal hjelpe folk tilbake i jobb. T.v. Fridt-Janet Skaar i NAV og Liv Ingebjørg Schröder i Helse Møre og Romsdal. FOTO: STÅLE HOFF

LEDER: Ellen Anita Trowaag er prosjektleder for Helse i Arbeid. FOTO: STÅLE HOFF

- Og for alle vil god informasjon gjøre det lettere å ta egne valg, legger Trowaag til.

Fremtidens arbeidsform
Helse i Arbeid skal omfavne hele mønsteret i hele landet.

Først ut i landet var Tromsø. Nå er Møre og Romsdal i andre pulje. - Og erfaringa fra Tromsø er visst ikke til å ta feil av. I noe som heter «NAV-veilederens erfaringer fra poliklinikk i Tromsø» uttaltes det som «Fremtidig arbeidsform for NAV!»

Tilleggsmålet er å opprettholde plagene, sier Schröder. Leder for Nav Ålesund, Ørjan Haram, var tydelig da han sa noen ord til de framstøtte: - Slik vi har gjort det hitil er det ikke bra nok. Dette vil hjelpe ei brukergruppe som virkelig har behov for å komme tidlig i gang. Tilbudet kommer også til å bli utvida etter hvert, sa han.

- De som tenker at de kan ha nytte av det nye tilbudet, hva skal de gjøre? - De tar kontakt med fastlegen og søkes inn til Helse i Arbeid, sier Liv Ingebjørg Schröder.

PER VEG STØTTE
per.veg.stotte@nav.no

HELSE I ARBEID

- Vil hjelpe den store gruppa mennesker med muskel-, skjelett- og psykiske plager som står i fare for å falle utenfor arbeidslivet
- Muskel-, skjelett- og psykiske lidelser ga 1,6 millioner tapte dagsverk i 2017.
- Rask tilgang på tverrfaglig utredning og avklaring skal gjøre at flere møter arbeidslivet
- Er ei nasjonal satsing. Troms var først ut. Nå er Møre og Romsdal med i pulje nummer to.

KOLDER: NAV, HELSE MØRE OG ROMSDAL

Sak 2/21 Individtiltaket HelseArbeid Nordmøre og Romsdal ved Henning Nedberg, Marianne Sletnes og Ole Bjørn Kolflåth (ny psykolog i HIA-klinikken)

- Kort status (inkl. svare ut utfordringer)
- Samarbeidet med NAV-veileder
- Casus – arbeidsretting, tverrfaglighet og samtidighet

HelseArbeid poliklinikken Nordmøre og Romsdal

- Tverrfaglig ryggpoliklinikk
- Poliklinikk psykisk helse, DPS Molde
- Tilbud for de med:
 - I. Rygg- og nakkeplager
 - II. Psykiske lidelser

Alle pasienter som får tilbud i HIA har rett til helsehjelp i spesialisthelsetjenesten.

Fra venstre: NAV-veileder Marit Håkonsen, Psykologspesialist Reidun Høidal og Spesialfysioterapeut Marianne Sletnes

- HIA skal integrere jobbfokusert terapi med «ordinær» behandling og veiledning. «Inngangsbilletten» er altså at pasienten er sykemeldt/står i fare for sykmelding OG ønsker å komme tilbake i arbeid. Det er viktig at vi kommer tidlig inn med behandling for denne gruppen mennesker med muskel-skjelettplager - og psykisk lidelse.

Hva har skjedd siden sist møte?

- HIA Molde har fått psykologspesialist i 100% dagtidstilling
- Vi som jobber i HIA poliklinikken på dagtid er samlet under ett tak 😊
- Nye felles kontorlokaler er under bygging med innflytting etter sommerferien 😊
- Vi har felles arbeidsmøter og teammøter der henvisninger, arbeidsmåter, og pasientbehandling utarbeides og diskuteres
- Pasienter med sammensatte utfordringer får her et tilbud i Psykisk helse, Tverrfaglig rygg og NAV samtidig.

- Pasienter henvist for psykiske helseplager: Alle vurderes individuelt av psykologspesialist på dagtid. De fleste pasienter starter med terapiforberedende kurs med tema angst, depresjon, smerte og arbeid før oppstart individualbehandling.
- Pasienter henvist for rygg og nakkeplager: Vi har fått økt opp både med lege- og sosionom ressurs slik at vi nå har et enda bedre tverrfaglig tilbud til pasienter som trenger det.
- NAV-veileder har nå deltatt som gruppeleder på en av kursdagene om psykisk helse. Dette har ført til et enda sterkere jobbfokus og kan bidra til å redusere pasientenes barriere til å ta kontakt med NAV.

HIA teamet består nå av :

- Psykologspesialist i full stilling dagtid + kveldspoliklinikk
- Spesialfysioterapeuter tilsvarende ca 2 stillinger
- LIS Nevrologi 40% stilling
- Sosionom ca 30% stilling
- NAV-veileder 20% stilling
- I tillegg fast møte med overlege ortopedi med spesialkompetanse rygg annenhver uke

Kapasitet

- Ventetid på ca. 3-4 uker
- Antall konsultasjoner: 01.09.20-31.12.20
 - 131 unike pasienter og 589 konsultasjoner.
- 01.01.2021-30.04.21
 - Unike pasienter 128, antall konsultasjoner 777.

Lite gruppetilbud nå grunnet korona og redusert antall deltagere på de gruppene vi har hatt.

Samarbeid NAV veileder

- Svært positivt å ha NAV veileder i teamet. Viktig med fysisk tilstedeværelse.
- 20% NAV ressurs oppleves for lite selv om veileder er klar på at hun har en koordinerende rolle.
- NAV veileder opplever at vi på HIA poliklinikken er gode til å gi oppdateringer om enkeltsaker til NAV veileder og visa versa.
- NAV veileder har fått et godt samarbeid med vår psykolog og er gruppeleder på det psykoedukative gruppetilbudet.
- Hun opplever at det er spennende å jobbe her, trives godt og tenker at det er fremtiden å jobbe på denne måten.
- Gir et enda sterkere jobbfokus.
- Tettere samarbeid mellom NAV og spesialisthelsetjenesten viktig.
- Styrker muligheten for samtidighet i behandlingen.

Kasuistikk

Utfordringer videre

- Videre ressurser:
 - Beholde og øke psykologressurs på dagtid da kveldspoliklinikk ikke er bærekraftig. Det er vanskelig med samarbeid mellom de som jobber dag og kveld psykisk helse
 - Beholde og øke lege-, fysioterapeut- og sosionomressurs.
 - 20% NAV veileder er for lite i forhold til at vi ønsker å bruke denne mer inn i teamet – også i gruppetilbudene
- Få de rette pasientene henvist til riktig tid – fortsette informasjonsarbeidet inn mot fastlegene
- «CheckWare»
- Lange ventelister til NAV sine tiltak. Dette forsinker behandlingsprosessen og dermed tilbakeføring til jobb

Sak 2/21 Individtiltaket HelseArbeid Sunnmøre ved Liv Ingebjørg Schrøder

- Kort status (inkl. svare ut utfordringer)
- Samarbeidet med NAV-veileder
- Casus – arbeidsretting, tverrfaglighet og samtidighet

Status:

- Antall konsultasjoner: 01.01.21 til 30.04.21 er **1242** konsultasjoner. Totalt siden oppstart **2448** konsultasjoner
- Ventetid **4-5 uker**
- Antall konsultasjoner Nav veileder har hatt: **15-20 saker** per mnd (ca.160 saker)
- Teamet har utvidet med **psykiatrisk sykepleier** i 40% stilling.
- Høst 2021 en **ergoterapi**-ressurs inn i teamet (10%).

Utfordringer:

- Ventetid pga. Legeressurs mai og juni. Manuellterapeut tar inn pasienter på HIA.
- Samhandling i en tid preget av covid-19 restriksjoner.
- Lokaler: Har bygget om og fått nytt venterom og ekspedisjon. Jobber med en løsning for kontormangel for personal.
- Jobber med business-case psykolog. Ønskelig med et samarbeid med psyk.pol. Møte har vært med Ståle Hoff, Hanne Elde og Tonja Pantelatos.
- Ressurser til forskning

Samarbeid med Nav-veileder HIA

- Deltar 2 dager i uken på poliklinikken
- **Samhandling** med ulik tilnærming til problemstilling men et felles mål om fokus på arbeid.
- Det blir raskere etablert **kontakt** med NAV
- **Effektivt**: prosesser blir satt i gang raskere med Nav-veileder som har sitt system tilgjengelig og vedtaksrett.
- Kort vei for råd og bistand.

Behandlingsløp Nav-veilder

Konsultasjon
- Informeres om HIA og Nav-veileder sin rolle

Kvinne 51 år. Henvist for ryggplager. Undersøkelsen avdekker generelle langvarige smerter i kroppen. Høy psykososial belastning. Jobber som tilkalling via vikarbyrå i barnehage, men ingen formell utdanning. Sykemeldt 100% i 9.måneder.

Team-møte
- Nav-veilder orienteres

Teamet orienteres om problemstilling behov for kartlegging arb.rådgiver og Nav-veileder. Helsemessige utfordringer vektlegges.

Felles time sammen med arbeidsrådgiver eller individuelt med Nav-veileder

Samtalen avdekker et gap mellom pasientens nåværende ressurser og de krav som stilles i hennes jobb. Hun ser et behov for jobbskifte.

Tiltak ut fra pasientens mål og ressurser

Hun har behov for tettere oppfølging for et evt. Jobbskifte. Nærmer seg maksdato for sykepenger. Søke AAP. Nav-veileder ser at jobbskifte er et godt tiltak. Søker henne direkte inn til Brisk for avklaring. Følges parallelt opp av teamet for å bedre helse.

Referat på «Ditt nav»

Innovative mål:

- Fylkesdekkende funksjon: Gi likt tilbud til alle. Jobbe med digitale løsninger for
 - Videokonsultasjon
 - Digital treningsgruppe
 - Undervisning
- Søkte Helse-Midt angående midler til å utarbeide løsning innen Checkware for HIA pasienter.
- Nasjonale nakke-ryggregister fra 01.01.21

Pause 5 min.

Sak 3/21 Risikoer og utfordringer samt avgjørelser for NAVMR og HMR (jfr. vedlagt statusrapport).

- Fremdrift etter pilot (jfr. vedlagt statusrapport), rammebetingelser og handlingsrom?
- Satsing og forbedring videre?

AVGJØRELSE FOR LEDELSEN/STYRINGSGRUPPEN

NAV

Beslutning om videreføring av bedriftstiltaket, ressursallokering (hvor mange bedriftstiltak og hvem skal gjennomføre) og fremdriftsplan (se forslag ovenfor).

NAV-veiledere i HIA-klinikk videreføring etter 010921 og stillingsstørrelser – behov for 40%.

Bidrag i ev. FoU Helse-Midt, mer informasjon hvis søknaden går igjennom trinn 2.

Organisering av HelseArbeid etter pilot, fordeling av ansvar NAVMR/HMR.

Dato for gjennomgang av evaluering (Okt. 21) og bli enige om veien videre.

HELSE

Beslutning om videreføring av individtiltakene, geografisk nedslagsfelt og ressurser.

Beslutning om deltakelse i bedriftstiltaket, omfang.

Organisering av HelseArbeid etter pilot, fordeling ansvar NAVMR/HMR.

Dato for gjennomgang av evaluering (Okt. 21) og bli enige om veien videre.

Takk for nå !

- Helse Møre og Romsdal: [Helse i arbeid - Helse Møre og Romsdal \(helse-mr.no\)](https://www.helse-mr.no)
- NAV: [HelseArbeid – tjenestesamhandling mellom Helsetjenesten og NAV - nav.no](https://www.nav.no)
 - [NAVET nasjonalt](https://www.nav.no) inklusiv opplæringsvideor
 - [NAVET](https://www.nav.no) Møre og Romsdal

Videre fremdrift : Neste møte i styringsgruppa oktober 21, evaluering ferdig 1. oktober 2021.

